

Bijlage 5

Analyse vleermuizenonderzoek

1 Inleiding

Het Neromhof is een gemeentelijk openbaar park dat aangelegd werd rond een cottage met neerhof dat dateert van ongeveer 1905. In het park komen dan ook meerdere oude parkbomen voor waar mogelijks vleermuizen in verblijven. Daarnaast zorgen de boomgaarden en de soortenrijke graslanden voor een goede voedselbron.

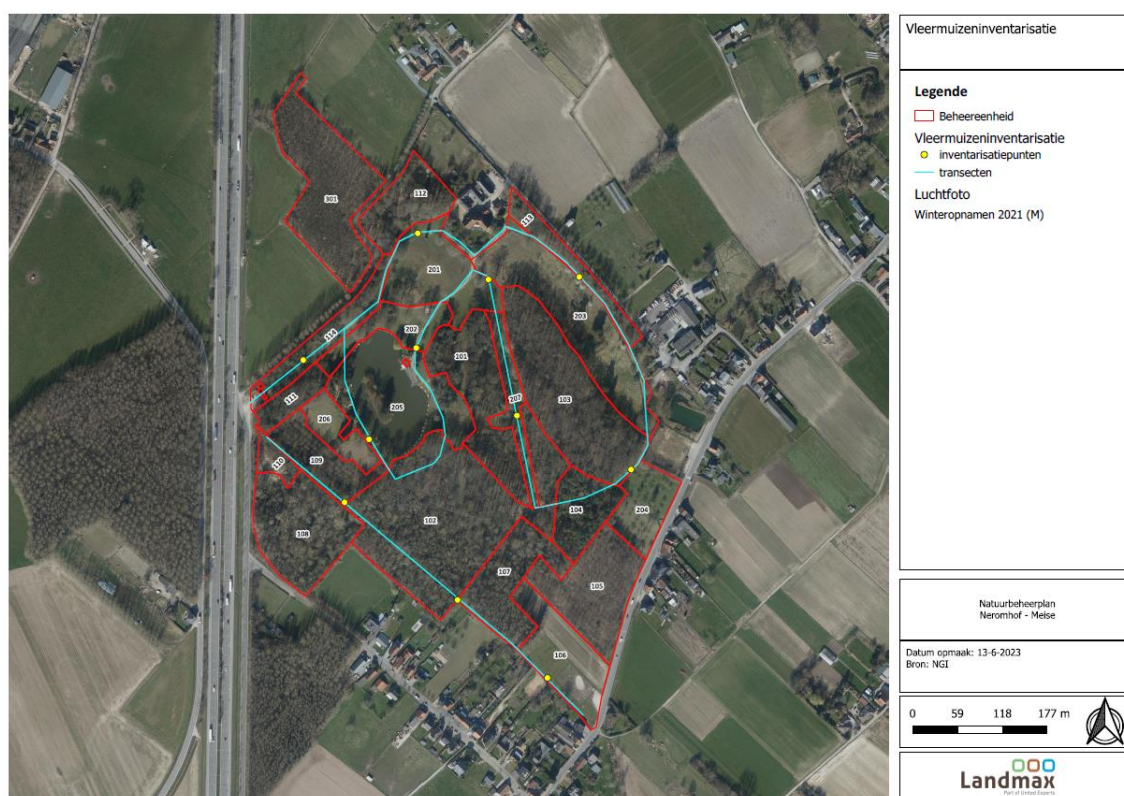
Omwille van voorgaande redenen en in het kader van de opmaak van het natuurbeheerplan voor dit park werd in 2023 een (beperkt) vleermuizenonderzoek uitgevoerd. Er werd gekozen voor een manueel onderzoek met handheld vleermuisdetectoren om een zo breed mogelijk ruimtelijk beeld te kunnen schetsen. De vleermuizenactiviteit werd gedurende twee nachten vastgelegd.

2 Methodiek

Tijdens het manueel onderzoek werd het grootste deel van het Neromhof te voet doorlopen volgens een vast tracé (Figuur 1). Op verspreide locaties werd er 5 minuten stilgestaan en werd de activiteit opgenomen.

Voor de onderzoeken werden twee nachten uitgekozen, namelijk de avond van 6/06/2023 en van 16/08/2023. Deze avonden kenden ideale omstandigheden wat betreft temperatuur en wind. Er werd telkens rond zonsondergang gestart tot ongeveer 2 u erna. Deze periode van de nacht is ideaal aangezien de vleermuizen hun slaapplekken verlaten en zich verplaatsen naar de foerageergebieden.

Datum	Zonsondergang	Startuur	Temperatuur bij start	Beschrijving
06/06/2023	21u53	22u10	21°C	Helder, warm, rustig weer. Veel maanlicht.
16/08/2023	21u02	21u15	22°C	Helder, warm, rustig weer.

Figuur 1 Bewandeld tracé inclusief stopplaatsen

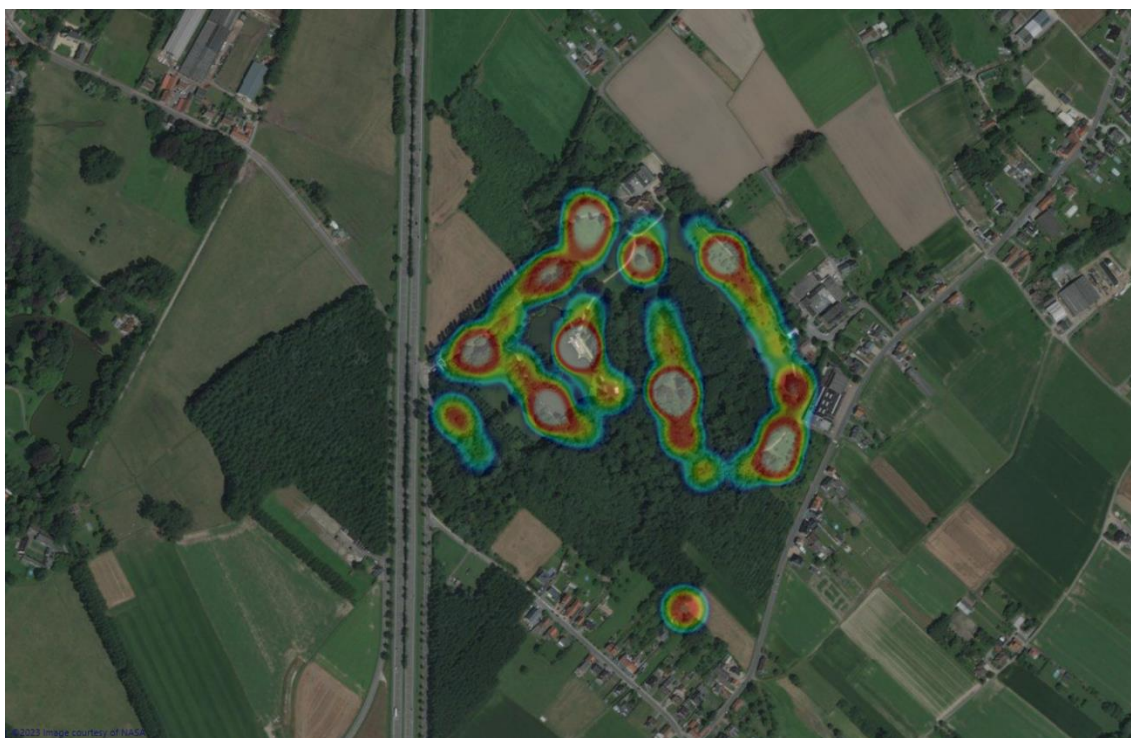
Voor de inventarisatie werd er gebruikgemaakt van de Batlogger M2. De detector heeft een bereik van 10-192 kHz, maakt opnames van 384 k/s aan 16 bits, en maakt fullspectrum-opnames wanneer er ultrasone pulsen gedetecteerd worden. Het toestel kan een eerste analyse in het veld maken van de vermoedelijke soort en per opname worden ook locatie en tijdstip geregistreerd. De opnames werden vervolgens verder geanalyseerd in het programma BatExplorer, de analysesoftware van Batlogger. Opnames met < 30% opnamekwaliteit én < 40% soortzekerheid werden verwijderd.

De waarnemingen worden ook weergegeven op kaart. Het is belangrijk hierbij op te merken dat een manuele detectiemethode niet resulteert in een kwantitatieve analyse aangezien het gaat om een dynamische waarneming over een groot terrein.

3 Resultaten

Wat betreft de inventarisatie-avond van 06/06/2023 bleven na het uitfilteren van opnames met lage opnamekwaliteit of lage soortzekerheid 224 opnames met daarin 6243 roepen over. Tijdens de zomerinventarisatie op de avond van 16/08/2023 bleven na uitfilteren van opnames met lage opnamekwaliteit of lage soortzekerheid 95 opnames met daarin 3322 roepen over.

Tijdens de twee onderzoeksnachten werden in totaal een 2 soorten en 2 genera aangetroffen. Naast de in Vlaanderen meest algemene soort gewone dwergvleermuis ging het ook om de laatvlieger, en individuen van het minder algemene *Nyctalus*-genus (vermoedelijk rosse vleermuis) en het *Myotis*-genus. Deze soorten en hun waarnemingen worden hieronder kort besproken.

Figuur 2 : Heatmap alle waarnemingen voorjaarinventarisatie

Figuur 3 : Heatmap alle waarnemingen zomerinventarisatie (de waarneming linksonderaan heeft geen correcte geolocatie en is versprongen op de kaart)

3.1 Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)

De laatvlieger is een wijdverbreide gebouwenbewonende soort die, in tegenstelling tot de meeste andere vleermuissoorten, voornamelijk wordt aangetroffen in open en halfopen landschappen met weides, bossen, akkers en houtkanten. Ze jagen hierbij op enige afstand langs opgaande vegetatie in het voorjaar (mei-juni) en later in het jaar worden eerder weilanden gebruikt. Ze maken voor hun verplaatsingen veelvuldig gebruik van lijnvormige elementen zoals beplanting langs wegen, waterlopen, hagen enzoverder, maar deze zijn niet noodzakelijk vereist. De laatvlieger is niet bijzonder lichtschuw, aangezien ze regelmatig jagend rond straatlantaarns kan worden aangetroffen. De soort overwintert in Vlaanderen in de buurt van de zomergebieden.

Voorjaar

Er werden 19 opnames van de laatvlieger gemaakt, waarbij het zwaartepunt voornamelijk in het noorden van het park gelegen is, op de overgang van open graslandzones naar bos. Ook langs de boomgaarden werd de soort meermaals waargenomen.

Figuur 4 : Heatmap laetvlieger voorjaarinventarisatie

Zomer

In de zomer werd de laetvlieger tweemaal waargenomen langs het grasland ten zuidoosten van het poortgebouw. Het ging hier om eenzelfde individu dat tweemaal door de detector werd opgepikt.

Figuur 5 Heatmap laatvlieger zomerinventarisatie

Op basis van bovenstaande lijkt het Neromhof als foerageergebied te fungeren voor deze soort. Vermoedelijk zijn de slaapplekken nabij het Neromhof terug te vinden, maar wat betreft de laatvlieger is de informatie over type verblijfplaatsen nog beperkt.

3.2 *Nyctalus* sp. (vermoedelijk rosse vleermuis, *Nyctalus noctula*)

De rosse vleermuis is een typisch boombewonende soort die voornamelijk in bossen en parken voorkomt. In tegenstelling tot andere vleermuissoorten wordt de rosse vleermuis zelden in gebouwen of grotten aangetroffen maar voornamelijk in boomholten. Gezien de aanwezigheid van verscheidene oude, dikke parkbomen is de aanwezigheid van deze soort of dit genus te verwachten.

Voorjaar

In het voorjaar werden 18 opnames van *Nyctalus* gemaakt. Met grote waarschijnlijkheid gaat het hier om de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), maar de pulsen zijn in gesloten omgevingen te verwarren met de bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*). Aangezien de waarnemingen voornamelijk sterk geclusterd voorkomen in het noorden van het park, gaat het hier met grote waarschijnlijkheid om eenzelfde soort.

Figuur 6 Heatmap *Nyctalus* sp. zomerinventarisatie

Zomer

Tijdens de zomerinventarisatie werd geen *Nyctalus*-soort vastgesteld.

3.3 Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

De gewone dwergvleermuis maakte naar verwachting het grootste deel van de waarnemingen uit aangezien dit de meest algemene vleermuissoort in Vlaanderen is. Het is een hoofdzakelijk gebouwbewonende soort die minder hoge eisen stelt naar zijn leefomgeving toe. Zo kan de soort aangetroffen worden in eerder kleine groene zones en is ze tijdens de jacht minder lichtschuw. De soort overwintert ook in onze streken, typisch in spleten van gebouwen.

Voorjaar

De soort werd over het volledige uitgestippelde traject al jagend waargenomen in het Neromhof, behalve in de gesloten bosbestanden (eenheden 102, 107, 108) in het zuiden van het park. In totaal gaat het over 184 opnames of waarnemingen.

Figuur 7 Heatmap gewone dwergvleermuis voorjaarinventarisatie

Zomer

Tijdens de zomerinventarisatie gebeurden er 93 waarnemingen van de gewone dwergvleermuis.

Figuur 8 Heatmap gewone dwergvleermuis zomerinventarisatie

Op basis van het grote aantal waarnemingen kan aangenomen worden dat het Neromhof als belangrijk jachtgebied dient en mogelijks ook een corridorfunctie vervult tussen verschillende leefgebieden (o.a. VEN-gebieden). Aangezien de soort voornamelijk een gebouwbewonende soort kan aangenomen worden dat er niet meteen kolonies in het Neromhof voorkomen, maar dit is niet met zekerheid vast te stellen.

3.4 *Myotis* sp.

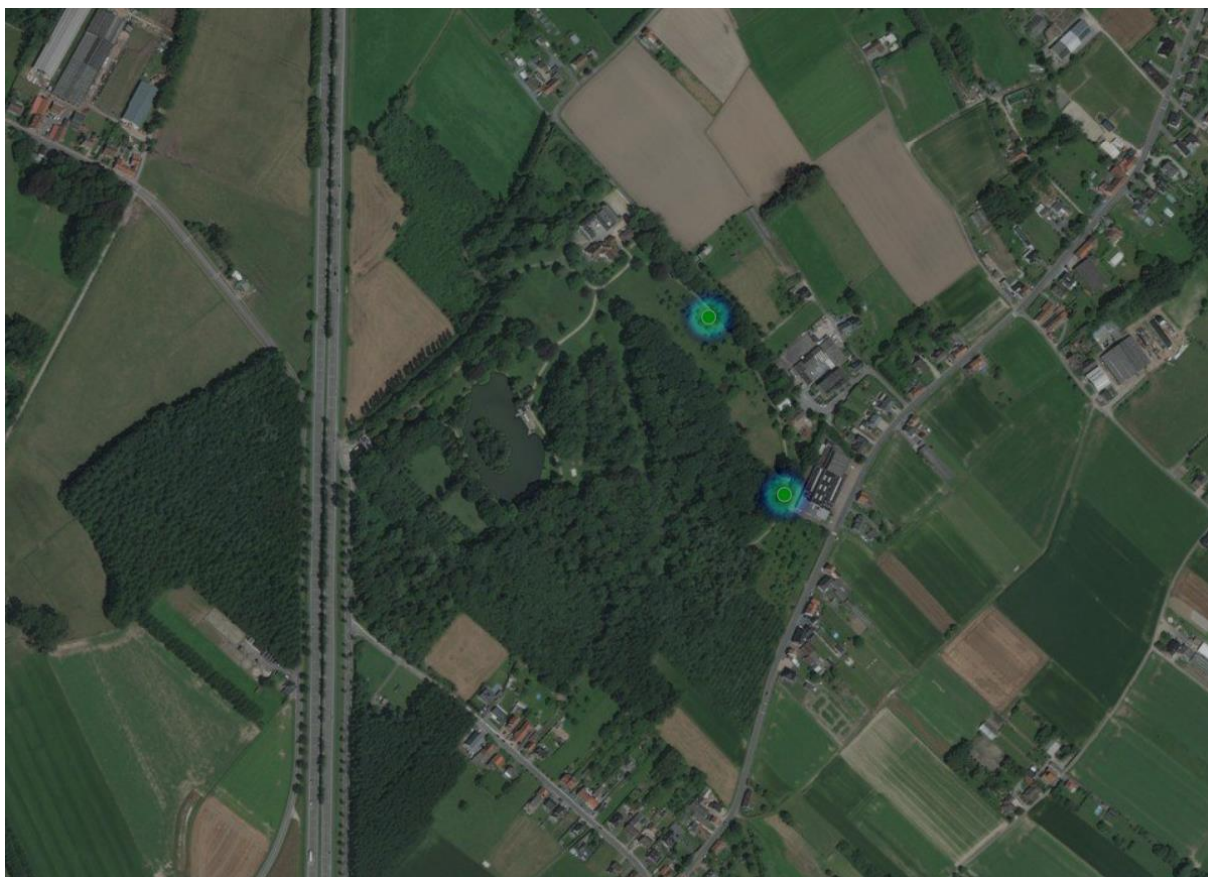
Soorten behorende tot het geslacht *Myotis* zijn uitgesproken licht-intolerant.

Voorjaar

In het voorjaar werden 3 opnames gemaakt die slechts met zekerheid tot op geslacht gedetermineerd kunnen worden. Het ging hierbij om het geslacht *Myotis*.

Zomer

geen

4 Bronnen

Verkem, S. (z.d.). Determinatie van de meest voorkomende vleermuizen in Vlaanderen met behulp van heterodyne bat-detectoren.